

LIBRIS

We know
books

DIN COLECȚIA I. M. RÎUREANU

ROZA DE TANNEBURG

Editura
AGAPIS
2012

EDUCAȚIA MATERNĂ

Lângă marginea-de miazăzi a Suabiei, în acele ținuturi pitorești, pline de văi înflorite și de munți păduroși, la spatele cărora sloiurile de gheață ale Elveției își înalță până la nori, fruntea lor încununată de ninsoare eternă, se afla în vremea de demult, un mare castel, înconjurat cu ziduri, pe culmea unei stânci înalte, în brădet, castelul de Tanneburg.

După mai multe sute de ani, mărețele ruine ale castelului, încă mai inspirau călătorului aduceri aminte duioase și în același timp triste... Înaltele turnuri, pe jumătate dărâmate, și zidurile groase, prăvălite la pământ, fuseseră odinioară locuința gloriei și a puterii... Acum, rămâneau din această fortăreață numai niște sfărâmaturi, acoperite de mușchi, iar din vechea-i strălucire, o simplă amintire. Cu toate acestea, recunoștința se păstra neclintită, căci din secol în secol, generațiile repetau cu plăcere că cea mai mare mulțumire a castelanilor din Tanneburg era de a face fericirea întregului ținut.

Dintre vechii domni ai castelului, locuitorii își aduceau aminte mai cu seamă, despre viteazul Edelbert, cavaler foarte curajos și de o purtare fără pată, precum și despre demna-i soție, virtuoaasa Matilda. Edelbert era unul din cei mai renumiți războinici ai

timpului, dar cruda-i meserie nu-i știrbise cu nimic bunătatea lui firească. Sub zaua de oțel, bătea o inimă plină de blândețe. Era om sincer, religios și compătimitor, suveran binefăcător și drept. Ducele Suabiei, îl cinstea cu prietenia sa, iar împăratul îi purta o stimă aparte. Matilda, socotită în toate ținuturile vecine ca model de femeie, era de o rară frumusețe, dar se deosebea mai ales prin spirit, pietate și binefaceri. În acea epocă de tulburări și de războaie necurmate, Edelbert sta foarte puțin în familie. Însoțea pe duce în expedițiile lui și uneori rămânea ani întregi pe câmpul de luptă. Matilda, în lipsa soțului, își concentra toată iubirea și îngrijirile asupra unicei lor fiice, Roza, o copilă, drăgălașă, care încă de mică îi semăna în spirit și în frumusețe, dând cele mai bune nădejdi.

Educarea acestei scumpe copile era ocupația de capetenie a duioasei mame. Unei femei bună și virtuoasă ca dânsa nu-i fu anevoie să-și crească fica în simțămintele pietății și virtuții. Roza își iubea mult părinții, răspunzând îngrijirilor materne cu o iubire întotdeauna respectuoasă. Tatăl său, deși venea foarte rar la castel și prea puțin ședea acolo îi era tot atât de scump, fiindcă Matilda, bună soție și bună mamă, îi vorbea adesea despre dânsul, cu mare iubire și venerație. Toate cugetările îi erau împărțite între soț și copilă.

- Draga mea Roză, îi zicea ea mereu, fii ascultătoare și înțeleaptă, ca să-ți laud purtarea când va veni să ne îmbrățișeze și mă va întreba dacă sunt mulțumită de tine.

Aceste îndemnuri își produceau totdeauna efectul dorit, căci Roza, silindu-se a le pune în faptă, devenea din zi în zi mai bună și mai înțeleaptă. Când tatăl

se întorcea la castel, ea se întrecea cu mama sa ca să-i procure cele mai călduroase îngrijiri.

Lui Edelbert îi plăcea mult piersicile. Într-o zi, pe când îl așteptau să vină, Matilda culese cele dintâi fructe ale unui piersic de o specie rară, făcu din ele trei părți egale, una pentru soț, a doua pentru Roza și a treia pentru ea. După aceea zise copilei:

- Partea mea, am să o dau tatălui tău.

- Și eu pe a mea!... răspunse Roza.

Și se hotărî cu atâta mulțumire, că nu mănăca nici una din ele. Căută apoi un coșuleț, așeză în el piersicile, cu multă îndemânare, și le oferî tatălui său îndată ce sosi.

Dar nu e de ajuns să-și iubească cineva părinții, ci se cuvine să iubească și pe săraci, să se deprindă încă de mic să-i ajute. Matilda, căreia îi plăcea milostenia, nu putea să-i scape de a nu-i împărtăși fiicei sale această virtute. Din copilărie își făcuse o datorie să împartă celor lipsiți, ajutoare în bani, bucate, lemne și îmbrăcăminte. Astfel, îndată ce Roza începu să înțeleagă asemenea mulțumiri sufletești, se simți fericită să împartă numeroasele ei binefaceri prin mâinile acestei drăgălașe copile, spre a o deprinde de timpuriu să practice învățăturile carității creștine, să prețuiască fericirea de care se simte cineva cuprins când vine în ajutorul celor scăpătați. Ea știa de minune să deștepte compătimirea fetei către nefericiți, să o facă pe nesimțite să-și sacrifice chiar plăcerile ei pentru ușurarea semenilor ei. Odată, tatăl său îi dăduse de ziua numelui ei o monetă de aur, zicându-i să facă ce îi va plăcea cu dânsa. Roza ardea de dorința de a-și întrebuința cât mai curând acel tezaur.

Cu atâția bani putea să-și cumpere multe lucruri frumoase, dar dintre toate nu știa ce să aleagă. Rugă dar pe mama sa să-i dea o povață. Matilda îi arată o mulțime de obiecte, care de care mai plăcute și mai frumoase, însă fără a o face să se hotărască să ia vreunul din ele. De ar fi cumpărat vreun lucru care îi plăcea, nu ar fi putut lua altul, care nu era mai puțin frumos.

Ne știind dar ce să facă cu moneda, biata copilă se afla în mare încurcătură, când o sărmană văduvă, căreia îi murise singura vacă ce avea, veni să ceară ajutor de la mama sa. Matilda ascultă pe bătrână cu blândețe și îi zise:

- Vai, sunt atâția săraci, care, ca și dumneata, și-au pierdut vitele, din cauza bolii ce le bântuie. Le-am dat tot ce am putut și nu mi-a rămas decât ceea ce îmi este de trebuință pentru cheltuielile casei. Sunt tristă, că nu te pot ajuta. Cu toate acestea, așteaptă puțin.

Apoi ieși din cameră și după două-trei minute se întoarse, aducând câteva monete de aur pe care le număra pe masă.

- Acum, dragă bătrână, nu-ți pot da mai mult, zise ea, și îmi pare rău, căci dacă ar fi încă o monedă de aur, ca acestea, ai putea să-ți cumperi altă vacă și să scapi cu totul de nevoia ce te apasă.

Roza auzind aceste cuvinte și ascultându-și inima ei simțitoare, ieși repede, alergând, zburând, ca să se întoarcă într-un suflet cu moneda ei și să o pună pe masă lângă ceilalți bani aduși de mama sa.

- Iată, mamă, zise ea, acum bătrâna poate să-și cumpere vaca. Eu am destule jucării și găтели, iar biata văduvă simte mai multă nevoie de o vacă, decât eu de o rochie, nu-i așa?

Sărmana bătrână, plângând de bucurie, stăruia să sărute mâna micii binefăcătoare, mai înainte, de a pleca și apoi când se duse, Matilda spuse copilei, îmbrățișând-o cu nespusă fericire:

- Ce mulțumită sunt de tine! Ai fost foarte bună! Îmi pare bine de această frumoasă faptă. O astfel de binefacere din partea ta, prețuiește mai mult decât toate podoabele din lume.

Matilda o deprinsese în același timp să fie ascultătoare și să se supună de îndată cu cea mai mare plăcere:

- Căci, zicea ea, îndărătnicia și neascultarea sunt cele mai mari piedici la practicarea virtuții... Un copil, trebuie mai întâi, să asculte de voia părinților, apoi îi va veni foarte ușor să se supună voinței lui Dumnezeu. Precum îngrijim să smulgem ierburile netrebuincioase, ca să nu înece plantele folositoare sau plăcute, asemenea se cuvine să curățim, inima copiilor de toate aplecările urâte, spre a le cultiva cu folos, simțămintele cele nobile.

Iată, pentru ce Matilda, nu suferea din partea copilei nici o abatere de la aceste precepte. Când o oprea de la ceva, vorba îi era întotdeauna scurtă și hotărâtoare.

Roza, ca toți copiii, la început se încercase să înduioșeze pe mama sa cu lacrimi, ca să-i dea cu orice preț ceea ce dorea să aibă. Îndată însă văzu că un nu hotărâtor din partea ei era un ordin ce trebuia ascultat.

Când ea se convinse că lacrimile nu-i erau de nici un folos, părăsi cu totul această urâtă deprindere. Adesea mama sa găsea prilejul să-i înfrâneze capriciile. Când îi poruncea, trebuia să părăsească totul, ocupațiile sau jocurile, spre a se supune de îndată. Nu putea culege din grădină, nici fructe, nici flori, fără voia mamei ei.

Cu toate acestea, înțeleapta mamă se ferea de a-și înmulți peste măsură poruncile, osândind urâtul învăț al celor mai mulți părinți, de a se răsti la copii, de a-i muștra și certa neîncetat, astfel că, în cele din urmă, nu știi cum să se mai poarte. În educație nu e nevoie de multe precepte, ci de puține, numai să fie bine înțelese și împlinite cu punctualitate. Înțelepciunea divină a dat neamului omenesc numai zece porunci, care, înțelese și practicate cum se cuvine, ar fi fost de ajuns pentru fericirea oamenilor.

Matilda găsea iarăși, că pentru copii, e neapărată trebuință de pedepse și recompense.

„Dumnezeu – își zicea ea – tot astfel se poartă cu noi, care suntem copiii Lui”.

Astfel, simțea o adevărată plăcere să aleagă pentru Roza cele mai frumoase fructe din grădină, dar voia ca dânsa să le merite:

- Vezi tu, ce frumoase sunt cireșile? Ei bine, vor fi ale tale, îndată ce vei termina ciorapul ce ți-am dat să lucrezi.

Altădată îi arătă strugurii, zicându-i:

- Ai tăi vor fi, dacă vei putea să-mi spui limpede și fără greșală, poezia ce te voi pune să o înveți.

Astfel, încurajată, copila se silea totdeauna să facă iute și bine ce i se da să lucreze. Apoi după ce termina, își primea răsplata făgăduită, simțindu-se mai încântată decât dacă, mama sa i-ar fi dat fructele fără să le fi meritat. Pe vremea când eră încă mică și făcea câte o zburdălnicie mama sa o pedepsea ne luând-o cu ea în grădină. Pentru o inimă simțitoare era de ajuns această pedeapsă. Peste puțin nu mai fu întrebuințată

nici aceasta. De câte ori era nemulțumită, îi zicea cu asprime:

- Roza, nu e frumos, nu aș fi crezut că ai putea să faci așa! Pentru ce mă mâhnești?

Și îndată ea, căindu-se din adâncul inimii, se grăbea să-și îndrepte greșeala, înveselindu-se numai când vedea surâsul pe buzele mamei.

Cunoscând toate neajunsurile și primejdiile ce se nasc din lenevie, Matilda – care din fire era muncitoare – voia să o vadă mereu ocupată. Deci, de câte ori se așeza la lucru, o lua lângă dânsa și îi da să facă și ea câte ceva: „Negreșit, – cugeta ea, privind-o cu iubire – lucrul ei nu e încă de vreun folos în casă, dar e prea trebuincios, pentru dânsa, căci o scutește de urâtul și de nemulțumirile ce le-ar simți, stând fără ocupație și deprinzându-se cu o viață leneșă. De aceea Roza, învăța de timpuriu să toarcă inul și să mânuiască acul cu mare îndemănare. Din inul ce torcea sub îngrijirea mamei, își făcea veșminte simple, lucrute de mâna ei și care îi aduceau o plăcere mult mai mare decât stofele prețioase ce tatăl său îi cumpăra din orașe.

Matilda se ocupa mult cu ale bucătăriei, pe care o ținea în cea mai deplină curățenie. Aici găsea întotdeauna câte ceva de lucru pentru copilă, pe care o pune să-i curețe mazăre, fasole, etc. Însă plăcerea ei cea mai mare era preferința fetei pentru ale grădinăriei, lucrul în aer curat fiind atât de folositor sănătății.

Mama sa îi încredința mai multe răzoare ca să le cultive singură, apoi o greblă, o stropitoare și alte mici unelte, după puterile ei. Astfel în toți anii, de la începutul primăverii, când apar ghiociei și până toamna, când vânturile spulberă frunzele căzute, Roza avea